

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobce: J. T.

zastoupeného advokátem JUDr. Jiřím Cehákem
sídlem nám. Míru 1, Nový Bor

proti

žalovanému: **Ministerstvo dopravy**
sídlem nábreží Ludvíka Svobody 12, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 12. 2018, čj. 283/2018-110-SDNA/4

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Krajský úřad Zlínského kraje, odbor dopravy a silničního hospodářství (dále jen „krajský úřad“), uznal svým rozhodnutím ze dne 3. 5. 2018, čj. KUZL 85058/2017 DOP, uznal žalobce vinným z přestupku podle § 35 odst. 2 písm. h) zákona č. 111/1994 Sb., o silniční

dopravě, ve znění účinném do 30. 9. 2020, jelikož žalobce porušil povinnost tuzemského dopravce stanovenou v § 3 odst. 2 písm. a) zákona o silniční dopravě ve spojení s čl. 27 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 165/2014 o tachografech v silniční dopravě (dále jen „rozhodnutí o přestupku“). Uvedeného přestupku se měl žalobce dopustit tím, že nezajistil řádné vedení záznamů o době řízení vozidla, bezpečnostních přestávkách a době odpočinku.

2. Odvolání žalobce proti citovanému rozhodnutí o přestupku zamítl žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví (dále též „odvolací rozhodnutí“ nebo „napadené rozhodnutí“). Proti němu brojí žalobce u Městského soudu v Praze žalobou podanou dne 7. 2. 2019. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2021, čj. 6 A 20/2019 - 34, byla věc postoupena k rozhodnutí Krajskému soudu v Brně.

II. Argumentace žalobce

3. Žalobce navrhuje napadené rozhodnutí zrušit, neboť nesouhlasí s aplikací příslušných ustanovení zákona o silniční dopravě, zejména pokud jde o interpretaci pojmu „zajistit“. Blíže k tomu odkazuje na své odvolání proti rozhodnutí o přestupku. Žalobce má za to, že správní orgány při zkoumání jeho odpovědnosti opomněly posoudit jednání řidiče vozidla, jímž naplnil skutkovou podstatu přestupku podle § 23 odst. 1 písm. f) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, když navíc bylo proti řidiči vedeno za tento skutek trestní řízení. Správní orgány postupují v rozporu se zásadou rovnosti, neboť přehlíží uvedený přestupek řidiče a na druhé straně trestají žalobce jako dopravce, v jehož silách nebylo uvedenému zabránit. Příslušné orgány by měly postihovat zejména řidiče, jako účastníky silničního provozu – jejich chování je velmi obtížně kontrolovatelné. Poukazuje také na skutečnost, že žalovaný dostatečně nevážil důsledek předmětného odsouzení za přestupek – místně příslušný živnostenský úřad by totiž mohl se žalobcem zahájit správní řízení, jehož výsledkem by mohlo být zrušení živnostenského oprávnění žalobce.
4. Výši uložené pokuty považuje žalobce za nepřiměřeně vysokou. Správní orgány vycházely jen z toho, že žalobce je podnikatelem provozujícím 68 vozidel, není veden v insolvenčním rejstříku a výši pokuty tak nelze považovat za likvidační. Správní orgány měly při vyměření pokuty zohlednit žalobcovu snahu o minimalizaci páčání těchto přestupků soustavným vzděláváním a školením řidičů. Jak již žalobce uvedl, svévolné použití karty jiného řidiče není schopen nijak ovlivnit. S ohledem na uvedené by tak pokuta měla být uložena pouze v symbolické výši. Případně mělo být řízení zastaveno, jelikož žalobce vynaložil veškeré úsilí, aby k porušení předmětných povinností nedocházelo.

III. Argumentace žalovaného

5. Žalovaný navrhuje podanou žalobu zamítnout a argumentuje podrobně ke každému žalobnímu bodu. Na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před soudem.

IV. Řízení před krajským soudem

6. Ve věci proběhlo dne 19. 5. 2021 na žádost žalobce ústní jednání podle § 49 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), z něhož se však žalobce předem omluvil, aniž by žádal jeho odročení.

V. Posouzení věci krajským soudem

7. Žaloba není důvodná.

Skutková zjištění

8. Soud nejprve stručně nastíní skutkový stav, a to jen v rozsahu potřebném pro následné právní posouzení věci.
9. Celní úřad pro Zlínský kraj (dále jen „celní úřad“) provedl dne 11. 12. 2017, 2:21h, na silnici I/55 v obci Staré Město u Uherského Hradiště kontrolu zaměřenou na dodržování zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě. Kontrolou nákladního motorového vozidla SPZ: 2SU 3358 (dále jen „Vozidlo“), řízeného v době kontroly panem A. V., nar. X, a jehož provozovatelem je žalobce, celní úřad zjistil, že v digitálním záznamovém zařízení Vozidla byla vložena karta řidiče č. X vydaná na jméno I. V. (viz Protokol o provedení kontroly provozování nákladní dopravy čj. 69178/2017-640000-62). V záznamovém zařízení Vozidla tak byla vložena karta jiného řidiče, než který v době výše uvedené kontroly Vozidlo skutečně řídil.
10. Se žalobcem následně zahájil krajský úřad řízení podle § 78 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „přestupkový zákon“) a § 46 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, pro podezření z porušení § 3 odst. 2 písm. a) zákona o silniční dopravě – tím, že žalobce nezajistil, aby řidič Vozidla při řízení Vozidla vedl záznamy o době řízení Vozidla, bezpečnostních přestávkách a době odpočinku. V tom shledal krajský úřad přestupek žalobce podle § 35 odst. 2 písm. h) zákona o silniční dopravě a uložil mu za něj pokutu ve výši 60 000 Kč.

Právní posouzení

11. Úvodem nutno říci, že skutkové okolnosti daného případu jsou mezi stranami nesporné. Je zřejmé, že řidič Vozidla, jehož provozovatelem byl žalobce, měl v době kontroly v záznamovém zařízení vloženu kartu jiného řidiče. Otázkou tak zůstává, zda krajský úřad a žalovaný správně posoudili uvedené jednání jako přestupek žalobce a zda mu za něj uložili zákonnou a odůvodněnou pokutu.
12. Přestupku se podle § 35 odst. 2 písm. h) zákona o silniční dopravě dopustí dopravce, který nezajistí v rozporu s § 3 odst. 2 téhož zákona, aby v každém vozidle byl záznam o době řízení vozidla, bezpečnostních přestávkách a době odpočinku a nezajistí jeho řádné vedení. Je již notorietou v rozhodovací praxi správních soudů (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2015, čj. 5 As 10/2015 - 27, ze dne 24. 1. 2008, čj. 9 As 36/2007 - 59 a ze dne 17. 2. 2009, čj. 2 As 92/2008 - 76), že odpovědnost za uvedený přestupek je objektivní. Žalobce ostatně sám říká, že o této praxi ví – avšak nesouhlasí s ní. Citované rozsudky Nejvyššího správního soudu čj. 9 As 36/2007 a 2 As 92/2008 se sice vztahují k přestupku podle § 35 odst. 2 písm. b) zákona o silniční dopravě, ale podle zdejšího soudu jsou závěry tam vyslovené plně uplatnitelné i na přestupek žalobce. Skutkové podstaty přestupku podle § 35 odst. 2 písm. b) a h) jsou podobné – dopravce má povinnost zajistit dodržování v zákoně stanovených povinností. Pokud tak ve Vozidle provozovaném žalobcem došlo k manipulaci se záznamovým zařízením (vložení karty jiného řidiče), jedná se o odpovědnost žalobce jako provozovatele a dopravce. Jeho zavinění nehraje roli. Jde o odpovědnost za následek – nedostál své povinnosti zajistit řádné vedení záznamu o době řízení vozidla, bezpečnostních přestávkách a době odpočinku ve Vozidle – což bylo v řízení spolehlivě prokázáno.

13. Nadto zákon o silniční dopravě v § 36 odst. 3 (počínaje od 4. 10. 2017 vložila novela č. 304/2017 Sb.) výslovně vyloučil možnost liberace za přestupek podle § 35 odst. 2 písm. h) téhož zákona. Tím eliminoval možnost použít při posuzování odpovědnosti za tento přestupek § 21 přestupkového zákona, který zakotvil možnost liberace, pokud právnická osoba prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila. Žalobce spáchal přestupek až po účinnosti citované úpravy, jeho argumentace je tak lichá – odpovědnost provozovatele je v tomto případě nejen objektivní, ale také absolutní. I pokud by prokázal, že prováděl pravidelná školení svých zaměstnanců, neměla by tato skutečnost vliv na jeho odpovědnost. Tato otázka není jen judikována správními soudy, jak argumentuje žalobce. Vyplývá přímo z textu zákona o silniční dopravě.
14. Pokud jde o interpretaci pojmu „zajistit“, se kterým operuje § 3 odst. 2 zákona o silniční dopravě, tuto argumentaci žalobce nijak nerozvedl. Odkaz na dříve podané odvolání nelze považovat za odůvodnění žalobního bodu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2007, čj. 8 Afs 55/2005 - 74). Není z toho totiž zřejmé, co v interpretaci žalovaného k pojmu „zajistit“ považuje za vadné.
15. Na posouzení odpovědnosti žalobce nemůže mít samozřejmě vliv ta skutečnost, že řidič Vozidla A. V. byl za použití karty jiného řidiče trestně stíhán za přečin podle § 230 odst. 2 písm. d) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Jedná se o odpovědnost za jiná jednání a s jinými subjekty. Tyto odpovědnosti stojí vedle sebe a nesou různé následky pro jejich pachatele. Žalobce je postihován jako provozovatel vozidla a dopravce za to, že nezajistil řádné vedení záznamů. Případný postih řidiče A. V. pak směřuje na zneužití karty jiného řidiče. I případný vliv odsouzení žalobce na jeho živnostenské oprávnění nemůže hrát roli. Krajský úřad a žalovaný trestají žalobce za jeho prohřešek, který může mít vážné důsledky v dopravě vůči ostatním účastníkům silničního provozu. Tato námitka nedává smysl již z toho pohledu, že *de facto* každá podnikající právnická osoba by se mohla bránit tímto způsobem. Odpovědnost žalobce za přestupek byla spolehlivě prokázána a žalobce si tak musí nést následky tohoto odsouzení.
16. Pokud jde o výši uložené pokuty, namítá žalobce její nezákonnost. Po zhodnocení zákonnosti uložené pokuty dospěl soud k závěru, že tato byla uložena v souladu se zákonem. Předmětem posouzení ze strany soudu je primárně to, zda byla pokuta uložena v zákonem stanoveném rozmezí a zda je řádně odůvodněna. Uložená pokuta je výrazem volného uvážení správního orgánu a soudní přezkum je ve velké míře omezen. Nejvyšší správní soud konstatoval, že ukládání pokut je výrazem diskrečního práva správního orgánu, přičemž tato oblast je soudní kontrole podrobena pouze tehdy, pokud správní orgán při ukládání pokuty překročil meze uvážení, vybočil-li z nich nebo dokonce volné uvážení zneužil (rozsudek ze dne 3. 4. 2012, čj. 1 Afs 1/2012 - 36).
17. Při posuzování zákonnosti uložené pokuty zejména soud vycházel z předchozí bohaté judikatury Nejvyššího správního soudu (např. již citovaný rozsudek NSS čj. 1 Afs 1/2012 - 36, usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 4. 2010, čj. 1 As 9/2008 - 133, č. 2092/2010 Sb. NSS, rozsudek NSS ze dne 14. 8. 2014, 10 Ads 140/2014 - 58) a Ústavního soudu [nález sp. zn. Pl. ÚS 3/02 ze dne 13. 8. 2020 (N 105/27 SbNU 177; 405/2002 Sb.), nález sp. zn. Pl. ÚS 38/02 ze dne 9. 3. 2004 (N 36/32 SbNU 345; 299/2004 Sb.)]. Při posuzování zákonnosti uložené pokuty soud zkoumá, zda správní orgán zohlednil všechna zákonem stanovená kritéria, zda jsou jeho úvahy racionální, ucelené, koherentní, logické a zda správní orgán nevybočil z mezí správního uvážení nebo jej nezneužil. Dále je samozřejmě důležité, zda není uložena pokuta pro subjekt likvidační.

18. Úvahy krajského úřadu a žalovaného naplňují všechna uvedená kritéria. Správní orgány při ukládání pokuty postupovaly v souladu s § 35 a násl. přestupkového zákona. Z rozhodnutí o přestupku jasně vyplývá, že se krajský úřad zabýval závažností přestupku žalobce a jeho dopady na bezpečnost provozu (chráněný zájem), a to i s odkazem na možnou výši uložené sankce (do 350 000 Kč). Dále krajský úřad posuzoval dobu protiprávního jednání a konstatoval, že tato není rozhodující, neboť nelze zpětně prokázat, po jakou dobu k přestupkovému jednání docházelo. Posoudil možné polehčující a přitěžující okolnosti. Krajský úřad posoudil přestupek žalobce i s ohledem na závažnost, která vyplývá z nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1071/2009 a přílohy č. IV k tomuto nařízení (podle které je přestupek žalobce jedním z vůbec nejzávažnějších). Při výměře pokuty krajský úřad posuzoval také to, zda není pro žalobce likvidační. Žalovaný se s úvahami krajského úřadu o pokutě ztotožnil. V napadeném rozhodnutí k tomu doplnil, že dbá na to, aby při ukládání pokut nedocházelo k nedůvodným rozdílům – konstatoval, že za přestupek žalobce se běžně ukládá pokuta ve výši 85 000 Kč. Pokuta uložená krajským úřadem je tak výrazně nižší než pokuty ukládané v obdobných případech.
19. K uložené pokutě soud závěrem konstatuje, že úvahy žalovaného a krajského úřadu jsou zákonné a přezkoumatelné. Uložená pokuta ve výši cca 17 % z maximální možné výše se nejeví jako nepřiměřená. Pokud žalobce žádá, aby mu byla jako polehčující okolnost uznána soustavná činnost spočívající ve vzdělávání a školení řidičů, není tato námitka podpořena žádnými relevantními důkazy. V žalobě je totiž toto tvrzení pouze obecnou formulací bez konkrétních skutečností. Stejně tak v rámci odvolání žalobce pouze odkázal na záznam, který řidič A. V. podepsal a má prokazovat, že byl seznámen se svými povinnostmi. K tomu soud poznamenává, že záznam je z roku 2015 a nijak neprokazuje to, že by byl tento (či jiný) zaměstnanec pravidelně školen či kontrolován.
20. Soud na závěr shrnuje, že odpovědnost žalobce za přestupek podle § 35 odst. 2 písm. h) zákona o silniční dopravě byla bezpochyby prokázána. Odpovědnost za tento přestupek má s ohledem na výše uvedené povahu odpovědnosti absolutní a objektivní. Pokuta uložená žalobci splňuje všechna kritéria zákonnosti a není nepřiměřená či likvidační.

VI. Náklady řízení

21. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu těch nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který úspěch ve věci neměl. Žalobce před soudem neuspěl (soud žalobu zamítl jako nedůvodnou), proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu by jinak – jakožto úspěšnému účastníkovi řízení – právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, s ohledem na judikaturu Nejvyššího správního soudu mu je však nelze přiznat, neboť nepřesahují rámec jeho běžné úřední činnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, čj. 7 Afs 11/2014 - 47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské

právnícké vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 19. 5. 2021

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu